

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ & Μ.Μ.Ε.

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΜΑΡΙΝΑ ΤΖΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ, ΛΕΚΤΟΡΑΣ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ, ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

Ο οδηγός αυτός δημιουργήθηκε με στόχο να βοηθήσει τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Δημοσιογραφίας & Μ.Μ.Ε. να ετοιμάσουν με επιτυχία τις εργασίες που εκπονούν στο πλαίσιο των μαθημάτων τους καθώς και την πτυχιακή ή μεταπτυχιακή διπλωματική τους εργασία. Σε αυτόν τον οδηγό γίνεται συνοπτική αναφορά στις βασικές αρχές του επιστημονικού λόγου, στη δομή και μορφοποίηση της επιστημονικής εργασίας καθώς και σε ζητήματα αξιολόγησης και χρήσης των πηγών, λογοκλοπής και βιβλιογραφίας. Προτείνουμε στους φοιτητές να μελετήσουν τον οδηγό και να ανατρέχουν σε αυτόν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους για την επιτυχή οργάνωση και συγγραφή τόσο των εργασιών εξαμηνιαίου μαθήματος όσο και της πτυχιακής ή μεταπτυχιακής διπλωματικής τους εργασίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ1.....	1
Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.....	1
1.1 Ορισμός	1
1.2 Είδη επιστημονικών εργασιών	1
1.3 Είδη εργασιών στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας	1
1.4 Χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	3
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	3
2.1 Γενικές αρχές και βασικά χαρακτηριστικά	3
2.2 Διάρθρωση της εργασίας εξαμηνιαίου μαθήματος	4
2.2.1 Τίτλος	4
2.2.2 Εισαγωγή	4
2.2.3 Κυρίως μέρος	5
2.2.4 Συμπεράσματα	5
2.3 Βαθμολόγηση της εργασίας	5
2.4 Αναλυτική βαθμολόγηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	7
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	7
ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	7
3.1 Η πτυχιακή εργασία	7
3.2 Δομή της πτυχιακής εργασίας	7
3.3 Κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολόγηση της πτυχιακής εργασίας	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	11
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	11
ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	11
4.1 Γενικές αρχές	11
4.2 Βασικά χαρακτηριστικά	11
4.3 Διάρθρωση της εργασίας	12
4.3.1 Τίτλος	12
4.3.2 Εισαγωγή	12
4.3.3 Κυρίως μέρος	13
4.3.4 Συμπεράσματα	13
4.4 Βαθμολόγηση της εργασίας	13
4.5 Αναλυτική βαθμολόγηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	15
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	15
ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	15
5.1 Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία	15
5.2 Επιλογή του θέματος	15
5.3 Επιστημονική αξία της εργασίας	15
5.4 Δομή και στόχος μιας ερευνητικής πρότασης για τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία	16
5.5 Δομή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας	18

5.6 Κριτήρια αξιολόγησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας	21
5.7 Αναλυτική βαθμολόγηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	23
6.1 Αξιολόγηση και χρήση των πηγών	23
6.2 Κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών εξαμηνιαίου μαθήματος (προπτυχιακού και μεταπτυχιακού κύκλου)	24
6.3 Μορφοποίηση της εργασίας εξαμήνου (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών)	26
6.4 Μορφοποίηση επιστημονικών εργασιών (πτυχιακής και μεταπτυχιακής διπλωματικής)	27
6.5 Λογοκλοπή	31
6.6 Βιβλιογραφία	32
6.6.1 Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	36
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1.1 Ορισμός

Η επιστημονική εργασία είναι ένα κείμενο που διερευνά με συστηματικό και μεθοδικό τρόπο ένα θέμα ή ένα πρόβλημα με απώτερο σκοπό την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης. Ο συγγραφέας κατά τη διάρκεια της έρευνάς του συλλέγει σχετικό/κατάλληλο υλικό, το οποίο στη συνέχεια ταξινομεί και μελετά, για να αποδείξει ή να στηρίξει μια θέση/άποψη πάνω στο θέμα που επεξεργάζεται. Τα αποτελέσματα της επιστημονικής εργασίας παρουσιάζονται αναλυτικά, ερμηνεύονται και τίθενται στην κρίση της ακαδημαϊκής κοινότητας.

1.2 Είδη επιστημονικών εργασιών

Μερικά βασικά είδη επιστημονικής εργασίας είναι τα παρακάτω:

- Μονογραφία (λεπτομερής επιστημονική πραγματεία για ένα ειδικό θέμα)
- Διδακτορική διατριβή (ολοκληρωμένη πραγμάτευση ενός θέματος που τεκμηριώνεται μετά από έρευνα και καταλήγει σε πρωτότυπα συμπεράσματα)
- Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό (επιστημονική εργασία περιορισμένης έκτασης που παρουσιάζει πρωτότυπα συμπεράσματα)

1.3 Είδη εργασιών στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας

- Εργασίες που εκπονούνται στο πλαίσιο ενός προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού μαθήματος (από 3.000 έως 5.000 λέξεις)
- Πτυχιακή εργασία (15.000 λέξεις)
- Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (25.000 λέξεις)
- Διδακτορική διατριβή (80.000 λέξεις)

1.4 Χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου

- Χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου είναι η ακρίβεια και η σαφήνεια (κυριολεξία, αποφυγή αμφισημίας), η εκφραστική λιτότητα (αποφυγή πολλών επιθέτων και ρητορικών

σχημάτων λόγου), η αντικειμενική παρουσίαση του συζητούμενου θέματος και η ορθότητα των επιχειρημάτων. Ο λόγος του συγγραφέα μιας επιστημονικής εργασίας είναι κατεξοχήν νηφάλιος και αποδεικτικός και όχι εμπαθής, δογματικός ή αφοριστικός. Καλό είναι να αποφεύγονται κατηγορηματικοί και απόλυτοι ισχυρισμοί και να χρησιμοποιούνται επιχειρήματα για την τεκμηρίωση και αξιολόγηση των θέσεων της εργασίας.

- Το επιστημονικό κείμενο χαρακτηρίζεται, επίσης, από συνοχή: η κατανόηση και η αποδοχή ενός επιχειρήματος εξαρτάται κυρίως από το κατά πόσο ο αναγνώστης του κειμένου μπορεί να παρακολουθήσει απρόσκοπτα τον συλλογισμό του συγγραφέα. Η εργασία θα πρέπει να έχει συνεχή ροή, οι παράγραφοι και οι ενότητες θα πρέπει να συνδέονται με λέξεις ή φράσεις που δείχνουν τα μέρη της οργάνωσης του κειμένου και τα στάδια της επιχειρηματολογίας (*επίσης, στη συνέχεια θα, συνεπώς*).
- Σε ένα επιστημονικό κείμενο αποφεύγουμε να χρησιμοποιούμε το α' ενικό πρόσωπο και συνήθως καταφεύγουμε στο α' πληθυντικό (*Στη συνέχεια της μελέτης μας θα αναλύσουμε...*) ή στο γ' ενικό (*Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει τα αποτελέσματα...*). Επίσης, σε τέτοιου είδους κείμενα γίνεται εκτεταμένη χρήση της παθητικής φωνής (*Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται μια νέα προσέγγιση...*), γιατί έτσι προβάλλεται καλύτερα το θέμα της εργασίας και η διερευνητική στάση του συγγραφέα. Γλωσσικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται συχνά είναι ο μακροπερίοδος λόγος και η πυκνή υπόταξη, ωστόσο δεν θα πρέπει να γίνεται κατάχρησή τους – αποφεύγουμε τις μεγάλες προτάσεις που ξεπερνούν τις τέσσερις-πέντε αράδες.
- Το επιστημονικό κείμενο διακρίνεται για την ορθή χρήση της ορολογίας και των εννοιών που ανήκουν στο επιστημονικό πεδίο που μελετούμε. Λέξεις-κλειδιά είναι καλό να ορίζονται εξαρχής και χρησιμοποιούνται με συνέπεια σε όλο το κείμενο.
- Η πιστή μεταφορά και ορθή αξιολόγηση των πηγών εξασφαλίζει την αξιοπιστία του κειμένου. Ένα επιστημονικό κείμενο είναι τόσο περιγραφικό όσο και αποδεικτικό. Είναι σκόπιμο να κάνουμε κριτική χρήση της βιβλιογραφίας και να διατυπώνουμε τις δικές μας απόψεις συνδέοντας, κατά το δυνατό, τις βιβλιογραφικές αναφορές με τα αποτελέσματα της εργασίας μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

2.1 Γενικές αρχές και βασικά χαρακτηριστικά

Οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους θα χρειαστεί, στο πλαίσιο των μαθημάτων τους, να συντάξουν εργασίες των οποίων τα θέματα προτείνονται συνήθως από τους διδάσκοντες. Οι εργασίες άλλοτε έχουν προαιρετικό και άλλοτε υποχρεωτικό χαρακτήρα. Σε κάθε περίπτωση, ο βαθμός τους προστίθεται σε εκείνον που προκύπτει από τη γραπτή εξέταση του μαθήματος. Για τις εργασίες του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών δεν απαιτείται εξαντλητική έρευνα ή ιδιαίτερα πλούσια βιβλιογραφία. Βασικός στόχος τους είναι η μελέτη της βασικής (και συμπληρωματικής) βιβλιογραφίας του εκάστοτε μαθήματος, η κατανόηση του διδακτικού υλικού, καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων των φοιτητών στην συγγραφή ενός κειμένου όπου θα εφαρμόζονται οι βασικές αρχές του επιστημονικού λόγου.

Βασικό χαρακτηριστικό μιας εργασίας είναι ότι έχει ένα κύριο θέμα, δηλαδή ένα ζήτημα προς διερεύνηση. Το κύριο θέμα διατυπώνεται στην εισαγωγική ενότητα της εργασίας, όπου επίσης γίνεται αναφορά στη δομή της εργασίας και σύντομη μνεία των ευρημάτων μας. Προσέχουμε έτσι ώστε το θέμα μας να είναι διατυπωμένο με σαφήνεια και απλότητα. Επίσης, η εργασία πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, να βασίζεται δηλαδή σε έγκυρες πηγές που έχουν δημοσιευτεί (μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά). Τα επιχειρήματά μας πρέπει πάντα να στηρίζονται σε αναφορές στη βιβλιογραφία και στο διδακτικό υλικό του μαθήματος. Μπορούμε να χρησιμοποιούμε υλικό από το διαδίκτυο προσέχοντας, ωστόσο, η πηγή να είναι έγκυρη. Αναφορές από τη βικιπαίδεια (Wikipedia) καλό είναι να ελέγχονται για την αξιοπιστία τους, καθώς μερικές φορές δεν βασίζονται σε έγκυρες πηγές, ωστόσο αρκετά άρθρα έχουν πρόσβαση σε επιστημονική βιβλιογραφία.

Είναι σημαντικό ο/η φοιτητής/τρια να ακολουθήσει τα παρακάτω βήματα πριν και κατά τη συγγραφή της εργασίας :

- Να κατανοήσει τα θέματα που συζητούνται στην τάξη κατά τη διάρκεια των μαθημάτων

- Να διαβάσει προσεκτικά τη βιβλιογραφία που προτείνει ο καθηγητής και τις σημειώσεις του μαθήματος
- Να είναι σε θέση να εφαρμόσει τα κεντρικά επιχειρήματα των υπό συζήτηση θέσεων, δηλαδή των επιστημονικών απόψεων που έχουν διατυπωθεί πάνω στα θέματα προς διερεύνηση
- Να είναι σε θέση να συντάξει τα επιχειρήματά του με πειστικό και αποτελεσματικό τρόπο

2.2 Διάρθρωση της εργασίας εξαμηνιαίου μαθήματος

Η εργασία χωρίζεται στα παρακάτω μέρη: τίτλος, εισαγωγή, κυρίως μέρος, συμπεράσματα (επίλογος) και βιβλιογραφία. Το κείμενο της εργασίας πρέπει να είναι ενιαίο χωρίς θεματικές κεφαλίδες. Έτσι, εξασφαλίζουμε την απρόσκοπτη ροή του κειμένου, χωρίς να βασιζόμαστε σε «εξωτερικά» βοηθήματα όπως είναι οι τίτλοι και υπότιτλοι ενοτήτων.

Καλό θα ήταν να ετοιμάσετε ένα προκαταρκτικό σχεδιάγραμμα της εργασίας πριν ξεκινήσετε τη συγγραφή της, όπου θα σημειώσετε τα επιχειρήματά σας και τη σειρά με την οποία θα αναφέρονται στο κείμενο. Η σωστή οργάνωση του κειμένου είναι πρωταρχικής σημασίας για την κατανόηση του κειμένου. Ο αναγνώστης δεν πρέπει να αναρωτιέται για το ποιο είναι το κυρίως θέμα, τα επιχειρήματα ή για τη σειρά των συλλογισμών. Όταν ολοκληρώσετε το προκαταρκτικό σχεδιάγραμμα της εργασίας, μπορείτε να γράψετε την εισαγωγική παράγραφο/ενότητα. Μπορεί να χρειαστεί να ξαναγράψετε την εισαγωγική ενότητα και τα συμπεράσματα της εργασίας μετά την ολοκλήρωση του κειμένου έτσι ώστε να είστε σίγουροι ότι ανταποκρίνονται στο κυρίως μέρος της εργασίας.

2.2.1 Τίτλος

Στην τελική φάση της εργασίας διατυπώνουμε τον οριστικό τίτλο της, ο οποίος αναφέρει επιγραμματικά το περιεχόμενο της εργασίας και κατατοπίζει άμεσα τον αναγνώστη.

2.2.2 Εισαγωγή

Στην εισαγωγή διατυπώνουμε το κυρίως θέμα της εργασίας (π.χ. *Η παρούσα εργασία εξετάζει...*), τη θέση/άποψή μας πάνω στο θέμα (*Στην εργασία αυτή επιχειρούμε να αποδείξουμε ότι...*), τη δομή της εργασίας (*Αρχικά θα εξετάσουμε τι σημαίνει δημοσιογραφικός λόγος..., στη συνέχεια θα..., και στο τέλος θα παρουσιάσουμε...*), εξηγούμε τη μεθοδολογία που ακολουθούμε (*Στην έρευνα αυτή χρησιμοποιούμε τη θεωρία της κριτικής ανάλυσης λόγου για να...*) και κάνουμε μια σύντομη αναφορά στα ευρήματά μας (*Το κυριότερο εύρημά μας...*). Στην εισαγωγή δίνουμε στο αναγνώστη μια ξεκάθαρη εικόνα της εργασίας, χωρίς ωστόσο να διατυπώνουμε επιχειρήματα και θέσεις.

2.2.3 Κυρίως μέρος

Στο κυρίως μέρος αναλύουμε το υπό συζήτηση θέμα στηρίζοντας τα επιχειρήματά μας στη βιβλιογραφία και στο διδακτικό υλικό του μαθήματος. Δεν μεταφέρουμε αυτούσια αποσπάσματα του διδακτικού υλικού στο κείμενο της εργασίας αλλά αναπτύσσουμε δημιουργικά και με κριτικό τρόπο τις πληροφορίες που αντλούμε από τις πηγές μας. Δίνουμε ισότιμη έμφαση σε όλα τα επιχειρήματα και τα επιμέρους θέματα της εργασίας έτσι ώστε να υπάρχει ισορροπία στην ανάπτυξη των παραγράφων/ενότητων. Οι παράγραφοι/ενότητες συνδέονται μεταξύ τους με κοινή αναφορά στο κυρίως θέμα και κάθε παράγραφος ή πρόταση συνδέεται με την επομένη με λέξεις ή φράσεις που δείχνουν τα μέρη της οργάνωσης του κειμένου και τα στάδια της επιχειρηματολογίας (*επίσης, στη συνέχεια θα, συνεπώς*).

2.2.4 Συμπεράσματα

Στα συμπεράσματα συνοψίζουμε όλα τα επιχειρήματά μας σε μια περίληψη. Ο επίλογός μας αντικατοπτρίζει αυτό που υποστηρίξαμε στην εισαγωγή/θέση της εργασίας μας. Αποφεύγουμε να παρουσιάζουμε καινούργια επιχειρήματα, θέσεις ή αναφορές σε βιβλιογραφία. Μπορούμε, ωστόσο, να κάνουμε αναφορά σε σχετικά ζητήματα που δεν καλύπτει η συγκεκριμένη εργασία και που θα είχαν ενδιαφέρον για τον αναγνώστη, πάντα μέσα στα όρια του θεματός μας.

2.3 Βαθμολόγηση της εργασίας

Κάθε εργασία βαθμολογείται με άριστα το δέκα (10). Ο βαθμός της εργασίας προστίθεται στο βαθμό της τελικής εξέτασης του μαθήματος σύμφωνα με το ποσοστό που έχει ορίσει ο κάθε διδάσκων.

2.4 Αναλυτική βαθμολόγηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης

Κριτήρια για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας είναι η σωστή οργάνωση των μερών του κειμένου, η κατανόηση και η, ως ένα βαθμό, κριτική αποτίμηση των ευρημάτων της προηγούμενης έρευνας, η ορθή τεκμηρίωση απόψεων και επιχειρημάτων και η σωστή μορφοποίηση του περιεχομένου (βλ. αναλυτική παρουσίαση των κριτηρίων αξιολόγησης στο Κεφάλαιο 6).

Κριτήρια	Βαθμός
➤ Κατανόηση και κριτική αποτίμηση των ευρημάτων της προηγούμενης έρευνας	➤ 0-4
➤ Ορθή τεκμηρίωση και επιχειρηματολογία	➤ 0-3
➤ Μορφοποίηση εργασίας	➤ 0-1,5
➤ Οργάνωση μερών εργασίας	➤ 0-1,5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3.1 Η πτυχιακή εργασία

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη του πτυχίου του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας είναι η επιτυχής εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Η πτυχιακή εργασία συνιστά την καταληκτική και μαζί την κορυφαία σπουδαστική υποχρέωση, αποτελώντας το πιο ζωτικό τεκμήριο επίτευξης των μαθησιακών στόχων και δεξιοτήτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών. Η εργασία αυτή εκπονείται κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων εξαμήνων και μετά την επιτυχή εξέτασή της κατατίθεται στη γραμματεία του Τμήματος σε δύο αντίτυπα και σε ηλεκτρονική μορφή στη βιβλιοθήκη. Η υποστήριξη των πτυχιακών εργασιών είναι προφορική και γίνεται ενώπιον του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας καθώς και του /της συνεξεταστή/τριας. Η εξέταση είναι ανοικτή στο κοινό. Η παρουσίαση (υποστηριζόμενη από power-point) διαρκεί 15-20 λεπτά και ακολουθούν ερωτήσεις από τη διμελή εξεταστική επιτροπή.

Δύο από τους πλέον συνηθέστερους τύπους πτυχιακών εργασιών είναι οι παρακάτω:

- Η πτυχιακή εργασία τύπου βιβλιογραφικής επισκόπησης:
Καταγραφή και αναλυτικός σχολιασμός της επιστημονικής βιβλιογραφίας/έρευνας σχετικής με το υπό μελέτη θέμα.
- Η πτυχιακή εργασία τύπου ερευνητικής μελέτης:
Συστηματική ανάλυση και ερμηνεία ενός θέματος στη βάση μιας πρωτογενούς έρευνας (λ.χ. ερωτηματολόγιο, αρχειακή έρευνα, συγκρότηση/μελέτη ενός corpus κειμένων/εικόνων κλπ).

3.2 Δομή της πτυχιακής εργασίας

Είναι απαραίτητο να ακολουθήσετε τις παρακάτω προδιαγραφές για τη μορφή του κειμένου σας. Σε περίπτωση που μια πτυχιακή εργασία δεν πληροί τις προδιαγραφές, ο επιβλέπων

καθηγητής έχει το δικαίωμα να επιστρέψει το κείμενο στον/στην φοιτητή/τρια για διόρθωση και υποβολή εκ νέου.

Οι παρακάτω οδηγίες αφορούν τη συγγραφή πτυχιακής εργασίας τύπου ερευνητικής μελέτης:

Η εργασία πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα εξώφυλλο, πίνακα περιεχομένων, περίληψη, κεφάλαια, συμπεράσματα και βιβλιογραφία (βλ. υπόδειγμα στο Παράρτημα).

1) Στη δεύτερη σελίδα εμφανίζεται το ευχαριστήριο σημείωμα (προαιρετικά). Ο συγγραφέας μπορεί να εκφράσει τις ευχαριστίες του σε αυτούς που τον βοήθησαν στην εκπόνηση της εργασίας.

2) Στην τρίτη σελίδα εμφανίζεται η περίληψη (**ΠΕΡΙΛΗΨΗ**) της εργασίας, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 200-250 λέξεις. Στόχος της περίληψης είναι να εκθέσει με συνοπτικό τρόπο το θέμα της έρευνας, τα κύρια σημεία της μεθοδολογίας, τα σημαντικότερα ευρήματα και συμπεράσματα. Την περίληψη ακολουθούν οι λέξεις-κλειδιά. Αποτελούνται συνήθως από πέντε (5) το πολύ βασικούς όρους που χαρακτηρίζουν το περιεχόμενο της εργασίας.

3) Στην τέταρτη σελίδα εμφανίζεται ο πίνακας περιεχομένων (βλ. πρότυπο στο Παράρτημα). Περιλαμβάνει σχηματικά τα σημαντικότερα στοιχεία της δομής της εργασίας (εισαγωγή, κεφάλαια, υποκεφάλαια, συμπεράσματα, βιβλιογραφία, παραρτήματα).

4) Στη συνέχεια εμφανίζονται οι τυχόν λίστες με πίνακες, διαγράμματα, εικόνες καθώς και η λίστα με τις συντομογραφίες των όρων που χρησιμοποιούμε στην εργασία. Οι συντομογραφίες γράφονται ολογράφως την πρώτη φορά που τις χρησιμοποιούμε στην περίληψη και στην εισαγωγή.

5) Στη συνέχεια εμφανίζεται η εισαγωγή (**ΕΙΣΑΓΩΓΗ**), η οποία πρέπει να περιλαμβάνει μια περίληψη κάθε κεφαλαίου της εργασίας. Στην εισαγωγή γίνεται μια πρώτη συνοπτική παρουσίαση του θέματος και του αντικειμένου της εργασίας. Ουσιαστικά η εισαγωγή είναι ο αναλυτικός σχολιασμός του καταλόγου περιεχομένων. Στην εισαγωγή θα πρέπει να αναφέρεται συνοπτικά το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας, η μεθοδολογία που

ακολουθήθηκε, η βιβλιογραφική επισκόπηση του θέματος, ο σκοπός της εργασίας και τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία έχει θέσει και επιχειρεί να απαντήσει η εργασία.

6) Η εργασία δομείται με τη μορφή κεφαλαίων. Κάθε κεφάλαιο αντιπροσωπεύει μια θεματική ενότητα (Θεωρητικό Πλαίσιο/Υπόβαθρο, Μεθοδολογία, Ευρήματα και Συζήτηση, Συμπεράσματα).

- Ειδικότερα, το Θεωρητικό Πλαίσιο/Υπόβαθρο (**ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ/ΥΠΟΒΑΘΡΟ**) στην περίπτωση της εμπειρικής έρευνας περιλαμβάνει μια μικρή επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και του θεωρητικού μοντέλου το οποίο χρησιμοποιούμε. Στο τέλος του κεφαλαίου διατυπώνουμε τις ερευνητικές ερωτήσεις της εργασίας μας, δηλαδή τις υποθέσεις εργασίας που αναμένουμε να επαληθευθούν αναλόγως με το είδος και τον σχεδιασμό της έρευνας. Ελέγχουμε αν τα ερωτήματά μας είναι διατυπωμένα με απλότητα, σαφήνεια και αν είναι συγκεκριμένα.
- Το κεφάλαιο που είναι αφιερωμένο στη Μεθοδολογία (**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ**) περιλαμβάνει ανάλυση της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήσαμε κατά την πορεία της έρευνας. Δίνουμε πληροφορίες για το υλικό που χρησιμοποιήσαμε (π.χ. συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, διαφημίσεις), το δείγμα των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα (π.χ. ηλικία, φύλο, κοινωνικοοικονομικό προφίλ, μορφωτικό επίπεδο, τόπος διαμονής, εργασιακή κατάσταση), τις ερευνητικές τεχνικές που χρησιμοποιήσαμε (π.χ. συνέντευξη, ανάλυση λόγου, ανάλυση εικόνας), καθώς και τη διαδικασία που ακολουθήσαμε κατά τη συλλογή των δεδομένων (π.χ. χρόνος και τόπος της έρευνας, τρόπος επιλογής του δείγματος και του υλικού, οδηγίες που ακολούθησε το δείγμα, σειρά παρουσίασης των ερωτηματολογίων και πειραμάτων).
- Στο κεφάλαιο Ευρήματα και Συζήτηση (**ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ**) παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα της έρευνας καθώς και την ερμηνεία και αξιολόγησή τους. Εφόσον έχουμε κάνει στατιστική ανάλυση, οργανώνουμε τα αποτελέσματα σε πίνακες και γραφήματα και δίνουμε στον αναγνώστη πληροφορίες που απαιτούνται για να ερμηνευθούν τα αποτελέσματα (περιγραφικοί στατιστικοί δείκτες, μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, συχρότητες). Μετά από κάθε εύρημα είναι καλό να ακολουθεί η σχετική συζήτηση, για να μην επαναλαμβάνονται τα

αποτελέσματα σε ξεχωριστό κεφάλαιο. Η ερώτηση που θα πρέπει να απαντηθεί είναι αν τα ευρήματα στηρίζουν την ερευνητική μας υπόθεση.

- Στα συμπεράσματα (**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**) αναφέρουμε τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας και συζητούμε κατά πόσο τα ευρήματα καλύπτουν τους στόχους της έρευνας που τέθηκαν στην εισαγωγή. Επίσης, αναφέρουμε σημεία που δεν καλύπτει η έρευνα, περιορισμούς της έρευνας και συγκεκριμένα ζητήματα που μπορούν να γίνουν αντικείμενο μελλοντικής έρευνας.

7) Στο παράρτημα (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**) μπορούμε να συμπεριλάβουμε ό,τι άλλο υλικό έχουμε χρησιμοποιήσει το οποίο είναι τόσο εκτεταμένο ώστε να μη μπορεί να ενταχθεί στο κύριο σώμα της εργασίας (π.χ. απομαγνητοφωνημένο υλικό από συνεντεύξεις ή ρεπορτάζ, ερωτηματολόγια).

3.3 Κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολόγηση της πτυχιακής εργασίας

Κριτήρια	Βαθμός
➤ Σχεδιασμός εργασίας	➤ 0-1,5
➤ Βιβλιογραφική Επισκόπηση	➤ 0-2
➤ Μεθοδολογία, Συλλογή & Ανάλυση Δεδομένων	➤ 0-3
➤ Συμπεράσματα και Προτάσεις	➤ 0-2
➤ Γραπτή και προφορική παρουσίαση	➤ 0-1,5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

4.1 Γενικές αρχές

Οι φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους θα χρειαστεί να συντάξουν μεταπτυχιακές εργασίες στο πλαίσιο των μαθημάτων τους. Το βαθμολογικό βάρος αυτών εργασιών είναι ιδιαίτερα σημαντικό, και σε αρκετά μεταπτυχιακά μαθήματα αποτελεί το μοναδικό τρόπο ελέγχου της επίτευξης των μαθησιακών τους στόχων. Συχνά, επίσης, το θέμα τους προτείνεται από τους ίδιους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και οριστικοποιείται κατόπιν συνεννόησης με τους διδάσκοντες.

Βασικός στόχος της γραπτής μεταπτυχιακής εργασίας είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων του φοιτητή όσον αφορά την κριτική και σε βάθος πραγμάτευση της υπάρχουσας επιστημονικής βιβλιογραφίας και τη διατύπωση επιχειρημάτων και θέσεων με πειστικό τρόπο.

Είναι σημαντικό ο/η φοιτητής/τρια να ακολουθήσει τα παρακάτω βήματα πριν και κατά τη συγγραφή της εργασίας :

- Να κατανοήσει τα θέματα που συζητούνται στο μεταπτυχιακό σεμινάριο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων
- Να μελετήσει προσεκτικά και με κριτικό τρόπο τη βιβλιογραφία και τις παραδόσεις των διαλέξεων
- Να είναι σε θέση να εφαρμόσει τα βασικά επιχειρήματα των υπό συζήτηση θέσεων, δηλαδή των επιστημονικών απόψεων που έχουν διατυπωθεί πάνω στα θέματα προς διερεύνηση
- Να είναι σε θέση να διεξαγάγει πρωτότυπη έρευνα με στόχο τη ορθή διατύπωση και τεκμηρίωση των επιχειρημάτων του
- Να είναι σε θέση να συντάξει τα επιχειρήματά του με πειστικό και αποτελεσματικό τρόπο

4.2 Βασικά χαρακτηριστικά

- Βασικό χαρακτηριστικό μιας εργασίας μαθήματος είναι ότι έχει ένα κύριο θέμα, δηλαδή ένα ζήτημα προς διερεύνηση. Το κύριο θέμα διατυπώνεται στην αρχική (εισαγωγική) ενότητα της εργασίας όπου επίσης γίνεται αναφορά στα κύρια ευρήματα και στη δομή της εργασίας. Το θέμα υπό συζήτηση πρέπει να είναι συγκεκριμένο και διατυπωμένο με σαφήνεια. Σε μια εργασία εξαμηνιαίου μαθήματος υπάρχει περιορισμένος χώρος για την ανάπτυξη επιχειρημάτων. Όσο πιο καλά διατυπωμένο είναι το κυρίως θέμα τόσο πιο εύκολο είναι να εντοπίσουμε τη σχετική βιβλιογραφία και να συντάξουμε τα επιχειρήματά μας.
- Η εργασία χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, βασίζεται δηλαδή σε έγκυρες πηγές που έχουν δημοσιευτεί (μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, έγκυρες πηγές από το διαδίκτυο). Τα επιχειρήματά μας πρέπει πάντα να στηρίζονται σε αναφορές στη βιβλιογραφία.
- Η μεταπτυχιακή εργασία χαρακτηρίζεται από κάποια στοιχεία πρωτοτυπίας. Ο/Η φοιτητής/τρια θα πρέπει να αποδείξει ότι έχει μελετήσει και κατανοήσει τα κύρια ζητήματα που συζητούνται στη σχετική (ελληνική και διεθνή) βιβλιογραφία. Επίσης, θα πρέπει να επιδείξει κάποια πρωτοτυπία στην πραγμάτευση του υπό συζήτηση θέματος, είτε αναφέροντας επιπρόσθετες πηγές, που προσφέρουν μια καινούργια οπτική γωνία στο θέμα, είτε διατυπώνοντας μια προσωπική θέση με τη μορφή επιχειρήματος, η οποία στηρίζεται σε πηγές. Απλή περίληψη ή συρραφή της βιβλιογραφίας χωρίς κάποιου είδους πρωτότυπο ή κριτικό συλλογισμό θα πρέπει να αποφεύγεται.

4.3 Διάρθρωση της εργασίας

Η εργασία χωρίζεται στα παρακάτω μέρη: τίτλος, εισαγωγή, κυρίως μέρος, συμπεράσματα (επίλογος) και βιβλιογραφία. Το κείμενο της εργασίας μπορεί να περιλαμβάνει διακριτές ενότητες (με ιδιαίτερες κεφαλίδες), ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη οργάνωση του υλικού.

4.3.1 Τίτλος

Στην τελική φάση της εργασίας διατυπώνουμε τον οριστικό τίτλο της, ο οποίος αναφέρει επιγραμματικά το περιεχόμενο της εργασίας και κατατοπίζει άμεσα τον αναγνώστη.

4.3.2 Εισαγωγή

Στην εισαγωγή διατυπώνουμε το κυρίως θέμα της εργασίας (π.χ. *Η παρούσα εργασία εξετάζει...*), τη θέση/άποψή μας πάνω στο θέμα (*Στην εργασία αυτή επιχειρούμε να*

αποδείξουμε ότι...), τη δομή της εργασίας (Αρχικά θα εξετάσουμε τι σημαίνει δημοσιογραφικός λόγος..., στη συνέχεια θα..., και στο τέλος θα παρουσιάσουμε...), εξηγούμε τη μεθοδολογία που ακολουθούμε (Στην έρευνα αυτή χρησιμοποιούμε τη θεωρία της κριτικής ανάλυσης λόγου για να...) και κάνουμε μια σύντομη αναφορά στα ευρήματά μας (Το κυριότερο εύρημά μας...). Στην εισαγωγή δίνουμε στο αναγνώστη μια ξεκάθαρη εικόνα της εργασίας, χωρίς ωστόσο να διατυπώνουμε επιχειρήματα και θέσεις.

4.3.3 Κυρίως μέρος

Στο κυρίως μέρος παρουσιάζουμε: α) το θεωρητικό υπόβαθρο/πλαίσιο του θέματός μας, το οποίο περιλαμβάνει μια σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος που εξετάζουμε, και β) το σκεπτικό και τα κύρια σημεία των επιχειρημάτων μας. Δίνουμε ισότιμη έμφαση σε όλα τα επιχειρήματα και θέματα της εργασίας έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αρμονική ανάπτυξη των παραγράφων/ενοτήτων. Οι παράγραφοι/ενότητες συνδέονται μεταξύ τους με κοινή αναφορά στο κυρίως θέμα και κάθε παράγραφος ή πρόταση συνδέεται με την επομένη με λέξεις ή φράσεις που δείχνουν τα μέρη της οργάνωσης του κειμένου (επίσης, στη συνέχεια θα, συνεπώς).

4.3.4 Συμπεράσματα

Στα συμπεράσματα συνοψίζουμε όλα τα επιχειρήματά μας σε μια περίληψη. Ο επίλογός μας αντικατοπτρίζει αυτό που υποστηρίξαμε στην εισαγωγή/θέση της εργασίας μας. Αποφεύγουμε να παρουσιάζουμε καινούργια επιχειρήματα, θέσεις ή αναφορές σε βιβλιογραφία. Μπορούμε, ωστόσο, να κάνουμε αναφορά σε σχετικά ζητήματα που δεν καλύπτει η συγκεκριμένη εργασία και που θα είχαν ενδιαφέρον για τον αναγνώστη, πάντα μέσα στα όρια του θέματός μας.

4.4 Βαθμολόγηση της εργασίας

Κάθε εργασία βαθμολογείται με άριστα το δέκα (10). Ο βαθμός της εργασίας προστίθεται στο βαθμό της τελικής εξέτασης του μαθήματος σύμφωνα με το ποσοστό που έχει ορίσει ο διδάσκων.

4.5 Αναλυτική βαθμολόγηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης

Κριτήρια για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας είναι η σωστή οργάνωση των μερών του κειμένου, η κατανόηση και η, ως ένα βαθμό, κριτική αποτίμηση των ευρημάτων της προηγούμενης έρευνας, η ορθή τεκμηρίωση απόψεων και επιχειρημάτων και η σωστή μορφοποίηση του περιεχομένου (βλ. αναλυτική παρουσίαση των κριτηρίων αξιολόγησης στο Κεφάλαιο 6).

Κριτήρια	Βαθμός
➤ Κατανόηση και κριτική αποτίμηση των ευρημάτων της προηγούμενης έρευνας	➤ 0-4
➤ Ορθή τεκμηρίωση και επιχειρηματολογία	➤ 0-3
➤ Μορφοποίηση εργασίας	➤ 0-1,5
➤ Οργάνωση μερών εργασίας	➤ 0-1,5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

5.1 Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία είναι μέρος του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας. Η διπλωματική εργασία συνιστά την καταληκτική και μαζί την κορυφαία σπουδαστική υποχρέωση, αποτελώντας το πιο ζωτικό τεκμήριο επίτευξης των μαθησιακών στόχων και δεξιοτήτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών. Κατά τη διάρκεια του Γ' εξαμήνου σπουδών ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θα πρέπει να ετοιμάσει ένα προκαταρκτικό διάγραμμα πρότασης για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και να επιλέξει επιβλέποντα καθηγητή/τρια ο/η οποίος/α θα τον/την εποπτεύει κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας.

Για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας διατίθεται το Δ' εξάμηνο των μεταπτυχιακών σπουδών, ενώ υπάρχει δυνατότητα παράτασης για ακόμη ένα εξάμηνο. Η παρακολούθηση της προόδου της εργασίας παρατίθεται αναλυτικά στον Οδηγό Σπουδών του ΠΜΣ. Μετά την επιτυχή εξέτασή της η διπλωματική εργασία κατατίθεται στη γραμματεία του Τμήματος σε δύο αντίτυπα και σε ηλεκτρονική μορφή στη βιβλιοθήκη. Η υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών είναι προφορική και γίνεται ενώπιον του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας καθώς και του /της συνεξεταστή/τριας. Η εξέταση είναι ανοικτή στο κοινό. Η παρουσίαση (υποστηριζόμενη από power-point) διαρκεί 25-30 λεπτά και ακολουθούν ερωτήσεις από τριμελή εξεταστική επιτροπή η οποία συγκροτείται από τον επιβλέποντα καθηγητή και δύο άλλους καθηγητές του Τμήματος (ή άλλου Τμήματος του ΑΠΘ) που έχουν επιλεγεί στη βάση της συνάφειας του γνωστικού αντικείμενου τους με το θέμα της εργασίας.

Δύο από τους πλέον συνηθέστερους τύπους διπλωματικών εργασιών είναι οι παρακάτω:

- Η διπλωματική εργασία τύπου βιβλιογραφικής έρευνας:
Διεξοδική καταγραφή και αναλυτική-κριτική συζήτηση/αποτίμηση της επιστημονικής βιβλιογραφίας και έρευνας σχετικής με το υπό μελέτη θέμα.

- Η διπλωματική εργασία τύπου ερευνητικής μελέτης:
Συστηματική ανάλυση και ερμηνεία ενός θέματος στη βάση μιας πρωτογενούς έρευνας (λ.χ. ερωτηματολόγιο, συνεντεύξεις, αρχειακή έρευνα, συγκρότηση/ανάλυση ενός corpus κειμένων/εικόνων κλπ).

5.2 Επιλογή του θέματος

Σύμφωνα με τον Έκο (1994), οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα παρακάτω σημεία, προκειμένου να επιλέξουν σωστά το θέμα τους:

- Το θέμα της εργασίας θα πρέπει να ανταποκρίνεται στα ερευνητικά ενδιαφέροντα του/της φοιτητή/τριας
- Οι πηγές της έρευνας θα πρέπει να είναι προσιτές και διαθέσιμες
- Οι πηγές της έρευνας θα πρέπει να είναι εύχρηστες, δηλαδή θα πρέπει να μην υπερβαίνουν τις γνωστικές δυνατότητες του/της φοιτητή/τριας
- Το μεθοδολογικό πλαίσιο της έρευνας θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στην ερευνητική εμπειρία του/της φοιτητή/τριας
- Καλό είναι να αποφεύγονται τα πολύ γενικά και αόριστα θέματα
- Δεν μπορεί να γίνει επιστημονική εργασία για ένα θέμα, αν τα σημαντικότερα σχετικά έργα είναι γραμμένα σε μια γλώσσα που δεν τη γνωρίζει καλά ο/η φοιτητής/φοιτήτρια.

5.3 Επιστημονική αξία της εργασίας

Μια εργασία είναι επιστημονική, όταν ανταποκρίνεται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η έρευνα προσεγγίζει ένα θέμα με τρόπο που να είναι άμεσα κατανοητό και από τους άλλους
- Η έρευνα διατυπώνει απόψεις/θέσεις που δεν έχουν ήδη υποστηριχθεί στο παρελθόν ή εξετάζει υπό διαφορετικό πρίσμα θέσεις/απόψεις που έχουν ήδη τεκμηριωθεί
- Η έρευνα τεκμηριώνει μεθοδικά κάθε βήμα και επιχείρημά της
- Η έρευνα προσφέρει τα στοιχεία επαλήθευσης και διάψευσης των υποθέσεων που διατυπώνει και, ως εκ τούτου, προσφέρεται για τη συνέχισή της από άλλους ερευνητές
- Η έρευνα χρησιμεύει στο κοινωνικό σύνολο

5.4 Δομή και στόχος μιας ερευνητικής πρότασης για τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (Paltridge, 1997: 66)

Στάδια	Στόχος
Τίτλος της εργασίας	Να συνοψίσει σε λίγες λέξεις το σημείο εστίασης της έρευνας
Σύνοψη της έρευνας	Να παρουσιάσει μια ερευνητική δήλωση που εκθέτει συνοπτικά τι θα εξετασθεί, πώς θα εξετασθεί και γιατί αξίζει να εξετασθεί
Γενικός στόχος της έρευνας	Να παρουσιάσει μια λεπτομερή δήλωση των στόχων και των επιδιώξεων της έρευνας
Συναφής βιβλιογραφία	Να δείξει τη σχέση ανάμεσα στην προτεινόμενη έρευνα και αυτά που έχουν γίνει ήδη στην εν λόγω ερευνητική περιοχή
Υπόθεση προς έλεγχο ή ερευνητικά ερωτήματα	Να διατυπώσει μια δήλωση για το τι ακριβώς θα αναζητήσει η έρευνα
Λειτουργικοί ορισμοί	Να εκθέσει με ακρίβεια τι σημαίνουν οι όροι-κλειδιά και τα γνωστικά σχήματα που χρησιμοποιούνται στην ερευνητική πρόταση
Μεθοδολογία της έρευνας	Να δοθεί μια λεπτομερής περιγραφή τού πώς θα απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα και των διαδοχικών βημάτων που θα επιχειρήσει για να το πετύχει
Προβλεπόμενα προβλήματα και περιορισμοί της έρευνας	Να επιδειχθεί επίγνωση των περιορισμών της έρευνας και των προβλημάτων που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διεξαγωγή της
Σημασία της έρευνας	Να κατατεθεί ένα επιχειρήμα που να εξηγεί γιατί η έρευνα αξίζει να διεξαχθεί
Απαιτούμενοι πόροι	Να προβλεφθεί ποιοι πόροι θα απαιτηθούν για την έρευνα και πώς αυτοί μπορούν να εξασφαλιστούν και να χρηματοδοτηθούν
Προτεινόμενος πίνακας περιεχομένων	Να δοθεί μια επισκόπηση της έκτασης και της πιθανής οργάνωσης του τελικού κειμένου της έρευνας
Ηθικά ζητήματα	Να δηλωθεί πώς θα αντιμετωπιστούν κατά την έρευνα ζητήματα όπως η εχεμύθεια και η συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης
Βιβλιογραφία	Να δοθούν λεπτομερείς αναφορές και βιβλιογραφική στήριξη της ερευνητικής πρότασης

5.5 Δομή της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Είναι απαραίτητο να ακολουθήσετε τις παρακάτω προδιαγραφές για τη μορφή του κειμένου σας. Σε περίπτωση που μια πτυχιακή εργασία δεν πληροί τις προδιαγραφές, ο επιβλέπων καθηγητής έχει το δικαίωμα να επιστρέψει το κείμενο στον/στην φοιτητή/τρια για διόρθωση και υποβολή εκ νέου.

Οι παρακάτω οδηγίες αφορούν τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας τύπου ερευνητικής μελέτης:

Η εργασία πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα εξώφυλλο, πίνακα περιεχομένων, περίληψη, κεφάλαια, συμπεράσματα και βιβλιογραφία (βλ. υπόδειγμα στο Παράρτημα).

1) Στη δεύτερη σελίδα εμφανίζεται το ευχαριστήριο σημείωμα (προαιρετικά). Ο συγγραφέας μπορεί να εκφράσει τις ευχαριστίες του σε αυτούς που τον βοήθησαν στην εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

2) Στην τρίτη σελίδα εμφανίζεται η περίληψη (**ΠΕΡΙΛΗΨΗ**) της εργασίας, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 200-250 λέξεις. Στόχος της περίληψης είναι να εκθέσει με συνοπτικό τρόπο το θέμα της έρευνας, τα κύρια σημεία της μεθοδολογίας, τα σημαντικότερα ευρήματα και συμπεράσματα. Την περίληψη ακολουθούν οι λέξεις-κλειδιά. Αποτελούνται συνήθως από πέντε (5) το πολύ βασικούς όρους που χαρακτηρίζουν το περιεχόμενο της εργασίας.

3) Στην τέταρτη σελίδα εμφανίζεται ο πίνακας περιεχομένων (βλ. πρότυπο στο Παράρτημα). Περιλαμβάνει σχηματικά τα σημαντικότερα στοιχεία της δομής της εργασίας (εισαγωγή, κεφάλαια, υποκεφάλαια, συμπεράσματα, βιβλιογραφία, παραρτήματα).

4) Στη συνέχεια εμφανίζονται οι τυχόν λίστες με πίνακες, διαγράμματα, εικόνες καθώς και η λίστα με τις συντομογραφίες των όρων που χρησιμοποιούμε στην εργασία. Οι

συντομογραφίες γράφονται ολογράφως την πρώτη φορά που τις χρησιμοποιούμε στην περίληψη και στην εισαγωγή.

5) Στη συνέχεια εμφανίζεται η εισαγωγή (**ΕΙΣΑΓΩΓΗ**), η οποία πρέπει να περιλαμβάνει μια περίληψη κάθε κεφαλαίου της εργασίας. Στην εισαγωγή γίνεται μια πρώτη συνοπτική παρουσίαση του θέματος και του αντικειμένου της εργασίας. Ουσιαστικά, η εισαγωγή είναι ο αναλυτικός σχολιασμός του καταλόγου περιεχομένων. Στην εισαγωγή θα πρέπει να αναφέρεται συνοπτικά το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, η βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος, ο σκοπός της εργασίας και τα ερευνητικά ερωτήματα στα οποία καλείται να απαντήσει ο φοιτητής.

6) Η εργασία δομείται με τη μορφή κεφαλαίων. Κάθε κεφάλαιο αντιπροσωπεύει μια θεματική ενότητα (Θεωρητικό Πλαίσιο/Υπόβαθρο, Μεθοδολογία, Ευρήματα και Συζήτηση, Συμπεράσματα).

- Ειδικότερα, το Θεωρητικό Πλαίσιο/Υπόβαθρο (**ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ/ΥΠΟΒΑΘΡΟ**) της εργασίας περιλαμβάνει μια εκτενή ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και των θεωριών/θεωρητικών μοντέλων στα οποία αναφερόμαστε. Δίνουμε έμφαση στα ευρήματα της κάθε έρευνας ακολουθώντας μια χρονική συνέχεια, ξεκινώντας από τις παλαιότερες και συνεχίζοντας με τις νεότερες ή εστιάζοντας στις διαφορές ανάμεσα σε θεωρητικά μοντέλα που χρησιμοποιούν. Αποφεύγουμε μια απλή συρραφή και παρουσιάζουμε τις έρευνες με κριτικό τρόπο. Στο τέλος του κεφαλαίου αναφέρουμε τις ερευνητικές υποθέσεις ή ερωτήσεις της δικής μας έρευνας αναλόγως με το είδος και το σχεδιασμό της έρευνας. Τα ερευνητικά ερωτήματα προκύπτουν ως φυσική συνέχεια της ανάλυσης της βιβλιογραφίας που έχει προηγηθεί και τα αποτελέσματά τους θα πρέπει να συμβάλλουν στην εξέλιξη της επιστήμης. Ελέγχουμε αν τα ερωτήματά μας είναι διατυπωμένα με απλότητα, σαφήνεια και αν είναι συγκεκριμένα. Το Θεωρητικό Πλαίσιο/Υπόβαθρο της εργασίας θα μπορούσε να χωριστεί σε δύο ή και τρία κεφάλαια αναλόγως με το πόσο εκτεταμένη είναι η παρουσίαση της θεωρίας.
- Το κεφάλαιο που είναι αφιερωμένο στη Μεθοδολογία (**ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ**) περιλαμβάνει λεπτομερή και εμπειριστατωμένη ανάλυση της μεθοδολογίας που χρησιμοποιήσαμε κατά

την πορεία της έρευνας. Εφόσον πρόκειται για εμπειρική έρευνα, δίνουμε πληροφορίες για το υλικό που χρησιμοποιήσαμε (π.χ. συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, διαφημίσεις), το δείγμα των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα (π.χ. ηλικία, φύλο, κοινωνικοοικονομικό προφίλ, επίπεδο γλώσσας), τις ερευνητικές τεχνικές που χρησιμοποιήσαμε (π.χ. συνέντευξη, ανάλυση λόγου, ανάλυση εικόνας, παραγοντική ανάλυση, εθνογραφική ανάλυση), καθώς και τη διαδικασία που ακολουθήσαμε κατά τη συλλογή των δεδομένων (π.χ. χρόνος και τόπος της έρευνας, τρόπος επιλογής του δείγματος και του υλικού, οδηγίες που ακολούθησε το δείγμα, σειρά παρουσίασης των ερωτηματολογίων και πειραμάτων). Εάν χρησιμοποιούμε ποσοτικό υλικό, παρουσιάζουμε και το είδος της στατιστικής ανάλυσης που χρησιμοποιούμε. Επίσης, παρουσιάζουμε διεξοδικά όλα τα χαρακτηριστικά των ερευνητικών τεχνικών που χρησιμοποιούμε (π.χ. δείκτες αξιοπιστίας και εγκυρότητας) και κάνουμε πλήρη βιβλιογραφική παραπομπή.

- Στο κεφάλαιο Ευρήματα και Συζήτηση (**ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ**) παρουσιάζουμε τα αποτελέσματα της έρευνας καθώς και την ερμηνεία και αξιολόγησή τους. Εφόσον έχουμε κάνει στατιστική ανάλυση οργανώνουμε τα αποτελέσματα σε πίνακες και γραφήματα και δίνουμε στον αναγνώστη πληροφορίες που απαιτούνται για να ερμηνευθούν τα αποτελέσματα (περιγραφικοί στατιστικοί δείκτες, μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις, συχνότητες). Μετά από κάθε εύρημα είναι καλό να ακολουθεί η σχετική συζήτηση, για να μην επαναλαμβάνονται τα αποτελέσματα σε ξεχωριστό κεφάλαιο. Μια πρώτη προσέγγιση στη συζήτηση είναι το αν και κατά πόσο τα ευρήματα στηρίζουν ή όχι τα αρχικά ερευνητικά ερωτήματα του φοιτητή. Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι: Τα ευρήματα στηρίζουν την ερευνητική υπόθεση; Στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει οριστική, θετική ή αρνητική απάντηση, ωστόσο μερικές φορές τα αποτελέσματα είναι αμφίσημα με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να καταλήξουμε σε κάποιο ικανό συμπέρασμα. Σε αυτήν τη περίπτωση η απάντηση θα μπορούσε να είναι «ναι μεν, αλλά» και σε κάθε περίπτωση καλό είναι να υπάρξει πλήρης επεξήγηση στη συζήτηση. Επίσης, η συζήτηση πρέπει να περιλαμβάνει και σύγκριση των αποτελεσμάτων της έρευνας με τα ευρήματα άλλων σχετικών ερευνών που έχουν ήδη παρουσιαστεί στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας. Επισημαίνουμε τυχόν συγκλίσεις αλλά και αποκλίσεις και σχολιάζουμε ανάλογα.

- Στα συμπεράσματα (**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**) γίνεται προσπάθεια ανάδειξης της σημασίας της έρευνας. Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρουμε τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας και συζητούμε κατά πόσο τα ευρήματα καλύπτουν τους στόχους της έρευνας που τέθηκαν στην εισαγωγή. Επίσης, αναφέρουμε σημεία που δεν καλύπτει η έρευνα, περιορισμούς της έρευνας και συγκεκριμένα ζητήματα που μπορούν να γίνουν αντικείμενο μελλοντικής έρευνας.

7) Στο παράρτημα (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**) μπορούμε να συμπεριλάβουμε ό,τι άλλο υλικό έχουμε χρησιμοποιήσει το οποίο είναι τόσο εκτεταμένο ώστε να μη μπορεί να ενταχθεί στο κύριο σώμα της εργασίας (π.χ. απομαγνητοφωνημένο υλικό από συνεντεύξεις ή ρεπορτάζ, ερωτηματολόγια).

5.6 Κριτήρια αξιολόγησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

Κριτήριο 1

Σχεδιασμός εργασίας

- A) Σαφήνεια διατύπωσης του ζητήματος προς διερεύνηση
- B) Σημασία διερεύνησης του ζητήματος για την επιστημονική μελέτη της επικοινωνίας ή της δημοσιογραφίας
- Γ) Ερευνητική πρωτοτυπία της μελέτης

Κριτήριο 2

Βιβλιογραφική Επισκόπηση

- A) Εύρος βιβλιογραφικής επισκόπησης
- B) Αξιοποίηση βιβλιογραφικής επισκόπησης για την διατύπωση των ερωτήσεων / υποθέσεων έρευνας
- Γ) Αξιοποίηση βιβλιογραφικής επισκόπησης για την υιοθέτηση κατάλληλης μεθοδολογίας

Κριτήριο 3

Μεθοδολογία, Συλλογή και Ανάλυση Δεδομένων

- A) Εγκυρότητα μεθοδολογίας
- B) Ανάλυση των ευρημάτων/ συσχέτισή τους με τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας
- Γ) Σύγκριση ευρημάτων της μελέτης με αντίστοιχα της βιβλιογραφίας

Κριτήριο 4

Συμπεράσματα και Προτάσεις

- A) Συσχέτιση συμπερασμάτων με την ανάλυση
- B) Καταγραφή περιορισμών/αδυναμιών της μελέτης
- Γ) Ποιότητα προτάσεων σε σχέση με το ζήτημα/ πρόβλημα της έρευνας

Κριτήριο 5

Γραπτή και προφορική παρουσίαση

- A) Δομή
- B) Επιχειρηματολογία
- Γ) Γλώσσα

5.7 Αναλυτική βαθμολόγηση με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης

Κριτήρια	Βαθμός
➤ Σχεδιασμός εργασίας	➤ 0-1,5
➤ Βιβλιογραφική Επισκόπηση	➤ 0-2
➤ Μεθοδολογία, Συλλογή και Ανάλυση Δεδομένων	➤ 0-3
➤ Συμπεράσματα και Προτάσεις	➤ 0-2
➤ Γραπτή και προφορική παρουσίαση	➤ 0-1,5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Αξιολόγηση και χρήση των πηγών

Μια από τις πιο σημαντικές διαδικασίες στην εκπόνηση επιστημονικών εργασιών είναι ο εντοπισμός, η ταξινόμηση και η μελέτη της σχετικής με το αντικείμενο της εργασίας βιβλιογραφίας. Η διάκριση μεταξύ πηγών και κριτικής βιβλιογραφίας ή μεταξύ πρωτογενούς και δευτερογενούς βιβλιογραφίας είναι καλό να τηρείται αυστηρά, καθώς η κριτική βιβλιογραφία συχνά παραθέτει αποσπάσματα μόνο των πηγών. Οι πρωτογενείς πηγές περιλαμβάνουν πρωτογενή ποιοτικά ή ποσοτικά δεδομένα (συνεντεύξεις, άρθρα από εφημερίδες, οπτικοακουστικό υλικό, κινηματογραφικές ταινίες, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, στατιστικά στοιχεία, ερωτηματολόγια), όπως επίσης και αρχειακό υλικό (Πρακτικά της Βουλής, εκθέσεις οργανισμών, νόμους, αναλυτικά προγράμματα). Οι δευτερογενείς πηγές είναι μελέτες και έρευνες των πρωτογενών πηγών (άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, μονογραφίες, διατριβές).

Για τον εντοπισμό της κατάλληλης βιβλιογραφίας χρησιμοποιούμε τον κατάλογο βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ., (<http://ipac.lib.auth.gr/>), ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (π.χ. HEAL-LINK, J-STOR), μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο (π.χ. το Google Scholar για επιστημονικά άρθρα), καταλόγους εκδοτών (Elsevier, Wiley, Sage), όπως και βιβλία αναφοράς (λεξικά, εγκυκλοπαίδειες). Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (www.ekt.gr) προσφέρει πρόσβαση σε διδακτορικές διατριβές. Το Τμήμα Δημοσιογραφίας & Μ.Μ.Ε. προσφέρει σε όλους τους πρωτοετείς φοιτητές σεμινάριο στην αναζήτηση βιβλιογραφίας και στη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών του Α.Π.Θ.

Η αποδελτίωση της βιβλιογραφίας είναι ένα σημαντικό στάδιο στον αρχικό σχεδιασμό μιας επιστημονικής εργασίας. Με την αποδελτίωση συγκεντρώνουμε, ταξινομούμε και αξιολογούμε τις πληροφορίες και το υλικό που θεωρούμε χρήσιμο για τη συγγραφή της εργασίας. Σε αυτό το στάδιο μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε καρτέλες αποδελτίωσης, που καλό είναι να περιλαμβάνουν τα παρακάτω στοιχεία για κάθε βιβλίο ή άρθρο που έχουμε στη βιβλιογραφία μας:

- Βασικά βιβλιογραφικά στοιχεία του βιβλίου ή του άρθρου (συγγραφέας, τίτλος, χρονολογία, τίτλος περιοδικού - αν πρόκειται για άρθρο)
- Σύνοψη των κύριων σημείων του βιβλίου ή άρθρου
- Αποσπάσματα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αυτολεξεί ως παραθέματα
- Προσωπικές απόψεις και παρατηρήσεις του/της φοιτητή/τριας σχετικά με το θέμα που πραγματεύεται η πηγή

Ένα δεύτερο σημαντικό βήμα είναι η ταξινόμηση και κατηγοριοποίηση του υλικού σε θεματικές ενότητες. Είναι μια ενεργητική διαδικασία που συνδέεται άμεσα με την εικόνα που έχει διαμορφώσει ο/η φοιτητής/τρια σχετικά με την πιθανή δομή της εργασίας. Σε αυτό το στάδιο μπορούν να εντοπιστούν τυχόν κενά και ελλείψεις τα οποία μπορούν να αντιμετωπιστούν έγκαιρα.

6.2 Κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών εξαμηνιαίου μαθήματος (προπτυχιακού και μεταπτυχιακού κύκλου)

Τα παρακάτω κριτήρια θεωρούνται σημαντικά για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας (Chandler, 2013):

- Γνώση και κατανόηση των σχετικών θεμάτων, θεωριών, γνωστικών σχημάτων και ευρημάτων τα οποία αναλύονται στις διαλέξεις και παραδόσεις του μαθήματος καθώς και στη σχετική βιβλιογραφία. Είναι σημαντικό να προσφέρετε μια ισορροπημένη σύνοψη των παραπάνω και να τα εφαρμόσετε κατάλληλα στο θέμα σας. Δώστε έμφαση στα κύρια ζητήματα και κάντε μια σύνθεση παρόμοιων απόψεων από διαφορετικούς συγγραφείς. Συνοψίστε τις θέσεις της προηγούμενης έρευνας χρησιμοποιώντας τα δικά σας λόγια. Συσχετίστε τα αποτελέσματα των προηγούμενων ερευνών με το δικό σας θέμα. Τέλος, χρησιμοποιήστε κατάλληλα παραδείγματα.
- Κριτική αξιολόγηση των ευρημάτων της προηγούμενης έρευνας. Μια καλή εργασία περιγράφει, συνοψίζει αλλά επίσης αξιολογεί με κριτικό τρόπο τη σχετική βιβλιογραφία. Ο σκοπός της εργασίας δεν είναι να ασκήσετε κριτική σε έμπειρους θεωρητικούς και ερευνητές αλλά να δείξετε ότι είστε ικανοί να σκέφτεστε με οξυδέρκεια. Χρησιμοποιήστε σύγκριση και αντιπαράθεση για να παρουσιάσετε τα θετικά στοιχεία αλλά και τους περιορισμούς προηγούμενων ερευνών. Τι είδους

ζητήματα μένουν αναπάντητα; Προσπαθήστε να γράψετε με ισορροπημένη και αντικειμενική ματιά.

- Ορθή τεκμηρίωση και επιχειρηματολογία. Οργανώστε το υλικό σας όσο πιο αποτελεσματικά μπορείτε έτσι ώστε να υποστηρίξετε την ανάπτυξη ορθών συλλογισμών. Μην θεωρείτε τίποτα δεδομένο. Η απλή παράθεση ισχυρισμών δεν θεωρείται απόδειξη. Όλοι οι ισχυρισμοί πρέπει να συνοδεύονται από αποδείξεις, δηλαδή από ανάλυση και ερμηνεία των ευρημάτων που παρουσιάζουμε. Τα συμπεράσματα πρέπει να πηγάζουν από τα τεκμήρια. Μην εικάζετε, μην προβλέπετε, μην ηθικολογείτε και, κυρίως, μην αναφέρεστε στα συναισθήματά σας. Τέλος, σε περιπτώσεις εργασίας ερευνητικού τύπου όπου χρειάζεται συλλογή και ανάλυση ποσοτικών ή ποιοτικών δεδομένων θα πρέπει να χρησιμοποιήσετε μια έγκυρη και αξιόπιστη μεθοδολογία. Προσδιορίστε τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσετε και κάντε παραπομπή σε δημοσιευμένο παράδειγμα της εφαρμογής της στο πεδίο με το οποίο ασχολείστε. Επίσης, συζητείστε το κατά πόσο είναι κατάλληλη η μεθοδολογία για την έρευνά σας. Δείξτε επίγνωση των περιορισμών της έρευνας. Αναφερθείτε σε νομικά ή ηθικά κωλύματα (π.χ. εξασφαλίστε την ανωνυμία του δείγματος).
- Επιμέρους κριτήρια για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας είναι η σωστή οργάνωση των μερών του κειμένου, ο ορθός τρόπος παραπομπής και η σωστή μορφοποίηση του περιεχομένου.

6.3 Μορφοποίηση της εργασίας εξαμήνου (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών)

Είναι απαραίτητο να ακολουθήσετε τις παρακάτω προδιαγραφές για τη μορφή του κειμένου σας.

Η εργασία πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητα εξώφυλλο με τα εξής παρακάτω στοιχεία:

Εμφάνιση κειμένου, εξώφυλλο

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τμήμα Δημοσιογραφίας & Μ.Μ.Ε.

Τίτλος μαθήματος

Όνομα φοιτητή/τριας

Τίτλος

[Υπότιτλος]

Χειμερινό ή Εαρινό Εξάμηνο – ακαδ. έτος

- Το κείμενο να έχει πλήρη στοίχιση και να έχει έκταση περ. 3.000 λέξεις για το προπτυχιακό πρόγραμμα και περ. 5.000 λέξεις για το μεταπτυχιακό (μη συμπεριλαμβανομένων των πινάκων, των σημειώσεων και της βιβλιογραφίας).
- Στοιχεία: Times New Roman 12 pt
- Περιθώρια: επάνω-κάτω: 2,54 εκ., δεξιά-αριστερά: 3,14 εκ.

- Διάστιχο: 1,5
- Η αρίθμηση των σελίδων γίνεται με αραβικά σύμβολα (1,2,3) και είναι συνεχής από το εξώφυλλο, στο οποίο όμως δεν εμφανίζεται αριθμός. Ο αριθμός στις επόμενες σελίδες εμφανίζεται στο πάνω δεξί μέρος της σελίδας.
- Για τη σωστή παρουσίαση παραδειγμάτων και πινάκων, την ορθή χρήση παραπομπών, παραθεμάτων, σημείων στίξης και βιβλιογραφίας δείτε παρακάτω στις οδηγίες για τη μορφοποίηση των επιστημονικών εργασιών.

6.4 Μορφοποίηση επιστημονικών εργασιών (πτυχιακής και μεταπτυχιακής διπλωματικής)

- Το κείμενο να έχει πλήρη στοίχιση και να έχει έκταση περ. 15.000 λέξεις για την πτυχιακή εργασία και περ. 25.000 λέξεις για τη μεταπτυχιακή διπλωματική (μη συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων, των πινάκων, των σημειώσεων και της βιβλιογραφίας).
- Στοιχεία: Times New Roman 12 pt
- Περιθώρια: επάνω-κάτω: 2,54 εκ., δεξιά-αριστερά: 3,14 εκ.
- Διάστιχο: 1,5
- Όλα τα κεφάλαια πρέπει να φέρουν τίτλο που γράφεται με κεφαλαία και έντονα γράμματα (π.χ. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**). Τυχόν υποκεφάλαια αριθμούνται διαδοχικά και γράφονται με έντονα γράμματα (π.χ. **2.1., 2.2.**). Υποενότητες στα υποκεφάλαια εμφανίζονται με πλάγια (2.1.1, 2.1.2). Η πρώτη παράγραφος μετά από κάθε κεφάλαιο ξεκινάει από την άκρη αριστερά, ενώ οι επόμενες αρχίζουν σε απόσταση 0.5 εκ. από την αριστερή άκρη του κειμένου. Στην αρχή κάθε κεφαλαίου κάνουμε μια μικρή εισαγωγή και στο τέλος μια σύνοψη της θεματικής ενότητας φροντίζοντας να συνδέσουμε το κάθε κεφάλαιο με το επόμενο του.
- Η αρίθμηση των σελίδων γίνεται με λατινικά σύμβολα (i, ii, iii, iv...) μέχρι την **ΕΙΣΑΓΩΓΗ** και στη συνέχεια με αραβικά σύμβολα (1,2,3,...). Η αρίθμηση είναι συνεχής από το εξώφυλλο, στο οποίο όμως δεν εμφανίζεται αριθμός. Ο αριθμός στις επόμενες σελίδες εμφανίζεται στο πάνω δεξί μέρος της σελίδας.

- Τα παραδείγματα, αριθμούνται διαδοχικά με τον αριθμό σε παρένθεση καθώς και με τυχόν συνοδευτικά γράμματα (που τοποθετούνται εντός των παρενθέσεων) σε περίπτωση σύγκρισης:
  - (1α) Δύο μέρες αργότερα έπαιρνε το τρένο για το Μιλάνο.
  - (1β) Έπαιρνε το τρένο για το Μιλάνο την επομένη.
- Τα παραδείγματα τοποθετούνται σε απόσταση 1 εκ. από την αριστερή άκρη του κειμένου.
- Προτιμάται η διαμόρφωση των Πινάκων σε πλέγμα, με λεζάντα από κάτω. Οι παράγραφοι στους Πίνακες έχουν μονό διάστιχο:

<i>Εφημερίδα</i>	<i>Νούμερο</i>	<i>(%)</i>
Ελευθεροτυπία	49	13,5
Η Καθημερινή	39	10,7
Το Βήμα	31	8,5
Τα Νέα	30	8,2

Πίνακας 1. Δημοσιεύματα ανά εφημερίδα

- Χρήση των παραπομπών και παραθεμάτων

Η παράθεση απόψεων ενός συγγραφέα μέσα σε ένα επιστημονικό κείμενο συνοδεύεται απαραίτητως από το επίθετο του συγγραφέα, τη χρονολογία δημοσίευσης του κειμένου και τον αριθμό σελίδας:

α) (Chomsky 2000)

β) Όπως αναφέρει ο Halliday (1985: 64-66)...

γ) Με βάση αυτές τις ιδιότητες οι Holton, Mackridge και Φιλιππάκη-Warburton (1999: 428-430) υποστηρίζουν ότι...

δ) "... (Lyons 1977: 32-56)..."

ε) Αναφορές σε αναδημοσιευμένο κείμενο περιλαμβάνουν και τη χρονολογία της αρχικής έκδοσης (π.χ. Sapir [1929] 1949: 166).

στ) Σε περίπτωση πολλαπλών βιβλιογραφικών αναφορών: (Fairclough 1994, Γεωργακοπούλου και Γούτσος 1999, Μοσχονάς 2001, Gass & Madden 1985) [μέσα σε παρενθέσεις, με κενό ανάμεσα στο όνομα του συγγραφέα και στη χρονολογία. Οι

διαφορετικοί συγγραφείς χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα]. Ένα άρθρο με δύο ως τέσσερις συγγραφείς περιλαμβάνει όλα τα επίθετα στην πρώτη παραπομπή και ακολουθεί μόνο το επίθετο του πρώτου συγγραφέα με την ένδειξη *et al./κ.ά.* στη συνέχεια (Burgess, Sieminski, & Arthur 2006 και στη συνέχεια Burgess *et al.* 2006) Άρθρα με περισσότερο από τέσσερις συγγραφείς θα πρέπει να αναφέρονται με την ένδειξη *et al./κ.ά.* σε όλες τις παραπομπές (MacIntyre *et al.* 1998). Αν από τον ίδιο συγγραφέα έχουν εκδοθεί δύο βιβλία ή άρθρα την ίδια χρονιά τότε σημειώνουμε ένα μικρό γράμμα μετά τη χρονολογία έκδοσης (π.χ. Lyons 2005α).

Δείτε τα παρακάτω παραδείγματα για τις παραπομπές μέσα στο κείμενο (*in-text citations*):

ζ) Όπως διαβάζουμε στον Κριαρά (2001: 24), είναι προτιμητέο να αποφεύγονται έκδηλα αρχαϊστικές συντάξεις ρημάτων καθώς παρατηρείται ότι μερικές φορές «συντάσσουμε τα νεοελληνικά ρήματα ή ακολουθώντας την αρχαία τους σύνταξη, που δεν ταυτίζεται πάντα με την νεοελληνική, ή συντάσσουμε *κατά το νοούμενο* και όχι *κατά το γραφόμενο*». [με κενό μετά τη διπλή στιγμή]

η) Ο δημοσιογραφικός λόγος φέρεται ως διαμεσολαβητικός μεταξύ κοινωνίας και πολιτών, «ελέγχει δηλαδή προφανείς, ή και λανθάνουσες, εντάσεις, που δημιουργούνται ανάμεσα στις πάσης φύσεως εξουσίες και στα πολιτικά υποκείμενα που τις επιλέγουν ή τις υφίστανται (Μαρωνίτης 2001: 28). [μέσα σε παρενθέσεις που περιλαμβάνουν το επώνυμο του συγγραφέα, τη χρονολογία έκδοσης, διπλή στιγμή, κενό διάστημα και τη/τις σελίδα/ες]

➤ Χρήση των υποσημειώσεων

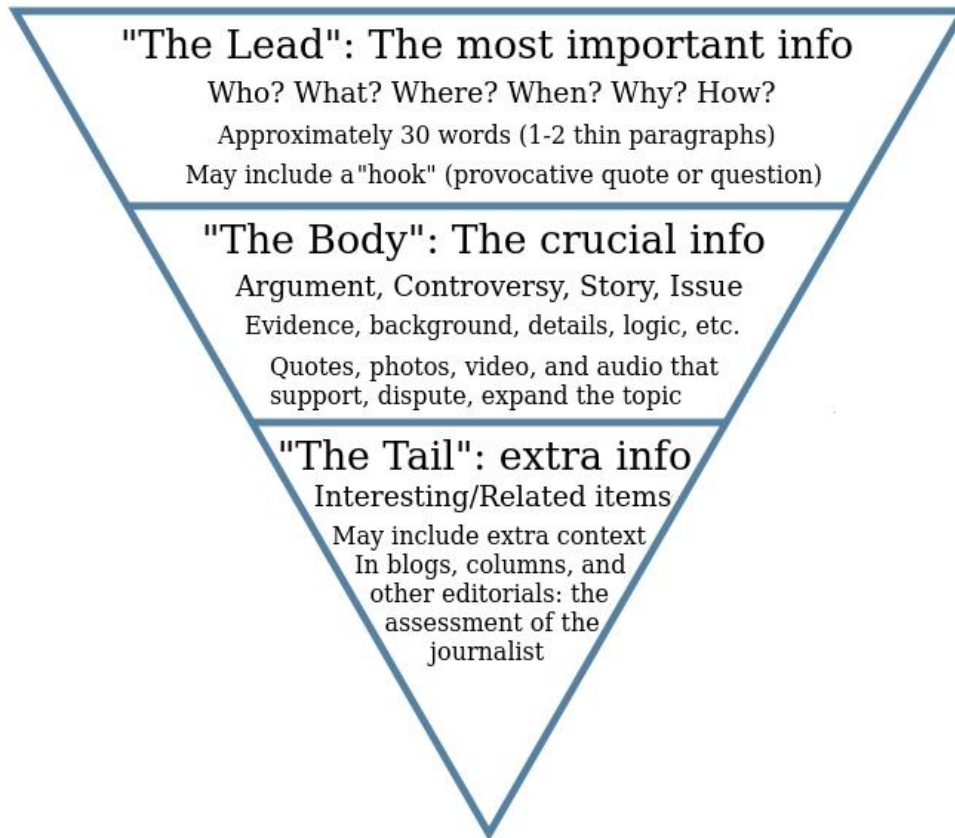
Οι υποσημειώσεις πρέπει να είναι σύντομες και να γράφονται στο τέλος κάθε σελίδας (σε Times New Roman 10 pt). Οι δείκτες των σημειώσεων μέσα στο κείμενο πρέπει να εμφανίζονται μετά από σημεία στίξεως, όπου αυτά υπάρχουν. Για παράδειγμα:¹

➤ Χρήση φωτογραφιών, πινάκων, σχεδιαγραμμάτων από το διαδίκτυο

Η πηγή πρέπει να δηλώνεται στη λεζάντα που ακολουθεί. Δείτε το παρακάτω παράδειγμα:

---

¹ Ο όρος *journalese* χρησιμοποιείται υποτιμητικά. Στο *Longman Dictionary of Contemporary English* (1992) διαβάζουμε: “language considered to be typical of newspapers, especially in being full of too-often-used expressions”.

Σχεδιάγραμμα 1: Η ανεστραμμένη πυραμίδα της είδησης
http://en.wikipedia.org/wiki/Inverted_pyramid

➤ Σημεία στίξης

α) Τα διπλά εισαγωγικά («...») χρησιμοποιούνται μόνο για παραπομπές, πλήρεις ή μερικές και τα αποσιωπητικά δεν συμβολίζονται ποτέ με παραπάνω από τρεις τελείες (...). Όταν τα παραθέματα ξεπερνούν τις τρεις σειρές κειμένου, πρέπει να γράφονται χωριστά, χωρίς εισαγωγικά, με μια κενή σειρά πάνω και κάτω από το κείμενο, με διαστήματα 1 εκ. δεξιά και αριστερά του κανονικού κειμένου και αναφορά στην πηγή.

Για παράδειγμα:

Η *Νεοελληνική Γραμματική* [του Μ. Τριανταφυλλίδη] είναι υπεύθυνος και φωτεινός οδηγός για την καλή χρήση της γλώσσας μας. Αλλά είναι βιβλίο διεξοδικό, πολυσέλιδο και εκείνοι που θα είχαν την υπομονή να σκύψουν επάνω του και να το μελετήσουν σοβαρά δεν είναι πολλοί, μολονότι δεν είναι λίγοι εκείνοι που έχουν αυτό το χρέος (Παπανούτσος και Σταύρου 1963-4: 19).

β) Τα μονά ('...') εισαγωγικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να δηλώσουν μη κοινά αποδεκτή χρήση, ή αναφορά σε λέξη, έκφραση, κατάληξη, όπως π.χ. στις παρακάτω αναφορές: “Ο συγγραφέας αρέσκεται στο να χρησιμοποιεί τη λέξη ‘αποκορύφωμα’ για να υπονοήσει μια επιπρόσθετη σημασία ...” και “Η λέξη ‘κατάχρηση’ μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να υποδηλώσει ...”

γ) Σε καμία περίπτωση δεν υπογραμμίζουμε λέξεις, φράσεις, προτάσεις ή παραδείγματα, ούτε χρησιμοποιούμε στοιχεία με **έντονη** γραφή (**bold letters**). Τα έντονα στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο στους τίτλους ενοτήτων.

δ) Τα πλάγια γράμματα (*italics*) μπορούν να υποδηλώσουν ορολογία/όρο ή έμφαση. Για παράδειγμα, κατά τον Labov (1972: 86) ο καθημερινός (προφορικός) *ανεπίσημος* λόγος διακρίνεται σε *ανεπιτήδευτο* (casual) και σε *αυθόρμητο* (spontaneous).

Συμβουλή: πριν υποβάλλουμε την εργασία μας ελέγχουμε τη στίξη και τυχόν ορθογραφικά ή άλλου είδους λάθη (ο επεξεργαστής κειμένου διορθώνει αυτόματα τα ορθογραφικά λάθη) και ξαναδιαβάζουμε προσεκτικά το κείμενό μας σε εκτυπωμένη μορφή.

6.5 Λογοκλοπή

Είναι σημαντικό να στηρίζουμε τις απόψεις μας σε ευρήματα, απόψεις και γεγονότα που προέρχονται από τις πηγές μας (βιβλία, άρθρα από περιοδικά, συνεντεύξεις, εφημερίδες, διαδίκτυο). Η αναφορά γίνεται τόσο μέσα στο κείμενο όσο και στη βιβλιογραφία. Η χρήση παραπομπών κρίνεται υποχρεωτική και η μη χρήση τους, εσκεμμένα ή μη, αποτελεί λογοκλοπή. Ως λογοκλοπή ορίζουμε την οικειοποίηση των απόψεων, ιδεών ή φράσεων άλλων ερευνητών χωρίς να κάνουμε αναφορά στο έργο τους. Ακόμα και παράφραση των απόψεων κάποιου ερευνητή χωρίς την παράθεση της αντίστοιχης παραπομπής θεωρείται λογοκλοπή. Η λογοκλοπή είναι ηθικό και νομικό παράπτωμα και επισύρει κυρώσεις.

Αναλυτικότερα λογοκλοπή είναι:

- Να χρησιμοποιούμε ιδέες, συμπεράσματα, θεωρίες, ή αποσπάσματα από το έργο κάποιου ερευνητή χωρίς να κάνουμε αναφορά στην αντίστοιχη παραπομπή
- Να μη βάζουμε μέσα σε εισαγωγικά φράσεις που πήραμε αυτούσιες από κάποια πηγή
- Να γράφουμε την εργασία κάποιου φοιτητή ή να βάζουμε κάποιον άλλο να κάνει τη δική μας
- Να παραποιούμε ή να κατασκευάζουμε πληροφορίες ή δεδομένα
- Να μεταφράζουμε κατά λέξη κείμενο από ξενόγλωσση πηγή χωρίς να κάνουμε αναφορά στον συγγραφέα

- Να χρησιμοποιούμε ερευνητικά δεδομένα, στατιστικά γραφήματα, πίνακες, φωτογραφίες και άλλου είδους οπτικοακουστικό υλικό που δεν είναι δικό μας ή το έχουμε βρει στο διαδίκτυο. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να γίνεται αναφορά στην ιστοσελίδα στην οποία το έχουμε εντοπίσει

6.6 Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία πρέπει να ακολουθεί τις οδηγίες της APA (American Psychological Association). Δείτε το υπόδειγμα που ακολουθεί για παραδείγματα παρουσίασης στα ελληνικά και αγγλικά. Επίσης, στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε. (http://www.jour.auth.gr/mtpx_new/?page_id=1516) μπορείτε να βρείτε σχετικό μνημόνιο για τη σύνταξη βιβλιογραφίας και οδηγίες για παραπομπές και σημειώσεις.

Η βιβλιογραφία καταχωρίζεται στο τέλος των κεφαλαίων και πριν από το Παράρτημα. Η βιβλιογραφική καταχώριση έχει προεξοχή 0.5 εκ. Για τις βιβλιογραφικές καταχωρίσεις ακολουθείται η ακόλουθη σειρά, με βάση το ελληνικό αλφάβητο: **A, B, Γ/C, Δ/D, E, Ζζ, F, G, H, Θ, I, J, K, Λ/L, M, N, Ξ, O, Π/P, Q, Ρ/R, Σ/S, T, Y, Φ, U, V, W, X, Y, Ζζ, Ψ, Ω.**

Τα στοιχεία της παραγράφου να είναι Times New Roman 12 pt. και το διάστιχο μονό. Το σύνολο των βιβλιογραφικών αναφορών που γίνονται μέσα στο κείμενο -και μόνο αυτές- πρέπει να παρουσιάζεται στη βιβλιογραφία. Οι καταχωρίσεις θα πρέπει να γίνονται πρώτα με αλφαβητική και κατόπιν με χρονολογική (σε περίπτωση πολλαπλών αναφορών στον/στην ίδιο/α συγγραφέα) σειρά σύμφωνα με το επώνυμο του/της συγγραφέα. Περισσότερα του ενός αρχικά ονομάτων χωρίζονται με τελείες χωρίς διάστημα μεταξύ τους.

6.6.1 Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών

Βιβλίο

Walters, R. L. (1994). *Broadcast Writing*. New York: McGraw-Hill, International Editions.
Cremer, C. F., Keirstead, P. O. & Yoakam, R. (1996). *ENG Television News*. New York: McGraw-Hill Companies, Inc.

Χαραλαμπίδης, Χρ. (1992). *Νεοελληνικός λόγος*. Αθήνα: Νεφέλη.
Holton, D., Mackridge, P. & Φιλιππάκη-Warburton Ει. (1999). *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας* (μτφρ. Β. Σπυρόπουλος). Αθήνα: Πατάκης. [*Greek: A Comprehensive Grammar of the Modern Language*. London & New York: Routledge, 1997].

Άρθρο σε επιστημονικά περιοδικά

Androutsopoulos, J. (2006): Introduction: Sociolinguistics and computer-mediated communication. *Journal of Sociolinguistics* 10(4), 419-438.

Μαρωνίτης, Δ. Ν. (1997): «Ισχυρές» και «ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις γλωσσικού ηγεμονισμού. *Φιλολόγος*, 88, 163-168.

Κεφάλαιο βιβλίου ή άρθρο σε συλλογικό τόμο (με επιμελητή)

Horwitz, E. K., Tallon, M., & Luo, H. (2010). Foreign language anxiety. Στο J. C. Cassady (Ed.), *Anxiety in schools: The causes, consequences, and solutions for academic anxieties*, 95-115. New York: Peter Lang.

Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2001). Γλώσσα των νέων. Στο Α.-Φ. Χριστίδης (Επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 108-113.

Πρακτικά συνεδρίων

Κριαράς, Ε. (2001). Προϋποθέσεις για σωστή γλωσσική χρήση. Στο Π. Μπουκάλας & Σ. Μοσχονάς (Επιμ.), *Δημοσιογραφία και Γλώσσα*, πρακτικά συνεδρίου του Μορφωτικού Ιδρύματος της ΕΣΗΕΑ. Αθήνα, Απρίλιος 2000, 17-26.

Αραποπούλου Μ. (1996). 'Δημοτική', 'καθαρεύουσα' και οι στάσεις των νέων. Στο «Ισχυρές» -«ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού. Πρακτικά ημερίδας, 25/4/1996. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 149-159.

Priem J.& Costello K.L.. (2010). How and why scholars cite on Twitter. *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology* 47(1), 1-4.

Άρθρο σε εφημερίδα

Μαρωνίτης, Δ. Ν. (2013). Ήθος και ύφος. *Το Βήμα* (26/10/2013).

Burell, I. (2013). Media Studies: News companies put faith in tablets. But it's yet to be rewarded. *The Independent* (21/10/2013).

Διδακτορική διατριβή

Béjar, S. (2003). *Phi-Syntax*. Unpublished PhD dissertation. University of Toronto.

Αρνέλλου, Ει. Λ. (2013). *Ανάλυση διαφημίσεων επιστήμης και τεχνολογίας στον ημερήσιο τύπο: Συγκριτική μελέτη σε Ελλάδα και Αγγλία*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Πηγές από το διαδίκτυο

Άρθρο από επιστημονικό περιοδικό με αριθμό doi (digital object identifier: ταυτότητα ψηφιακού αντικειμένου)

Η ταυτότητα ψηφιακού αντικειμένου (doi) είναι μια ακολουθία από χαρακτήρες που αναφέρεται αποκλειστικά σε ένα άρθρο. Διευκολύνει τη διαχείριση πνευματικής ιδιοκτησίας. Η πλειοψηφία των περιοδικών αναγράφει τον αριθμό doi στην πρώτη σελίδα του άρθρου. Εάν υπάρχει αριθμός doi καλό είναι να τον αναφέρετε.

Crawford, C. (2009). *Following you: Disciplines of listening in social media*. Continuum: *Journal of media and Cultural Studies* 23(4), 525-535. doi: 10.1080/10304310903003270

Άρθρο από επιστημονικό περιοδικό χωρίς αριθμό doi

Reeder, K., Macfadyen L., Roche J. & Chase M. (2004). Negotiating cultures in cyberspace: Participation patterns and problematics. *Language Learning & Technology* 8(2), 88-105. Ανακτήθηκε από <http://lt.msu.edu/vol8num2/reeder/default.html>

Άρθρο από εφημερίδα

Mason R. (2014, 26 Ιανουαρίου). UK to accept Syria refugees. *The Guardian*. Ανακτήθηκε από <http://www.theguardian.com/uk>

Γιανναράς, Χ. (2013, 10 Οκτωβρίου). Γιατί ασυλία και γιατί μονοπώλιο. *Η Καθημερινή*. Ανακτήθηκε από http://www.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_kathpolitics_1_26/10/2013_524980

Συνέντευξη

Μιχαηλίδης, Χ. (συνεντευξιαστής) & Κοντογιώργης, Γ. (συνεντευξιαζόμενος). (1996). *MME και διαπλοκή*. [Κείμενο συνέντευξης]. Ανακτήθηκε από το UDemand.wordpress : <http://udemand.wordpress.com/2012/05/03/contogeorgis-diaploki-mme/>

Little, J. (interviewer) & Johnson, R. (interviewee). (2012). *Ethics and Security in the Age of Ubiquitous Media*. [Interview transcript]. Ανακτήθηκε από Blogs of War: <http://blogsofwar.com/2012/12/27/interview-ethics-and-security-in-the-age-of-ubiquitous-media-with-dr-rebecca-johnson/>

On-line encyclopaedias and dictionaries

Ηθική (χ.χ.). Στην *Ελληνική Ελεύθερη Εγκυκλοπαίδεια*. Ανακτήθηκε από <http://www.livepedia.gr/index.php/%CE%97%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%AE>

Yellow Journalism (n.d.). In *Encyclopaedia Britannica online*. Ανακτήθηκε από <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/652632/yellow-journalism>

Blog

Laura (2013, 7 Δεκεμβρίου). Wacky News headlines. [Feature]. Ανακτήθηκε από <http://blog.newspapers.com/>

Audio Podcast

Somerville, K. (2013, 4 Δεκεμβρίου). Framing Death: How journalists report the death of public figures. *Reuters Institute for the Study of Journalism*. Ανακτήθηκε από <http://podcasts.ox.ac.uk/series/reuters-institute-study-journalism>

Video Podcast

Newman, N. (2013, 17 Σεπτεμβρίου). The future of Journalism. *Reuters Institute for the Study of Journalism*. Ανακτήθηκε από <http://podcasts.ox.ac.uk/series/reuters-institute-study-journalism>

Οπτικοακουστικό υλικό

Ντοκιμαντέρ

Bloom, A., Gibney, A., Shmuger, M. (Producers). (2013, 11 Ιουλίου). *We Steal Secrets: The Story of WikiLeaks* [Documentary]. USA: Jigsaw, Global Produce, Universal Pictures.

Τηλεοπτική σειρά

Ρέππας, Μ., Παπαθανασίου, Θ. (Συγγραφείς), & Πολυχρονιάδης, Θ. (Σκηνοθέτης). (1990). Το σπίτι των πνευμάτων [Επεισόδιο Τηλεοπτικής Σειράς]. Studio Ata (Παραγωγή), *Οι 3 Χάριτες*. Ελλάδα: MEGA.

Sorkin, A. (Writer), & Mottola, G. (Director). (2012). The 112th Congress [Television Series Episode]. In S. Rudin, A. Sorkin, A. Poul (Producers), *The Newsroom*. Los Angeles, CA: HBO Entertainment.

Κινηματογραφική ταινία

Σμαραγδή, Ε. (Παραγωγός), & Σμαραγδής, Γ. (Σκηνοθέτης). (2012). *Ο Θεός αγαπάει το χαβιάρι*. Ελλάδα: Alexandros Film.

Bevan, T., Fellner, E., Slovo, R. (Producers), & Alfredson, T. (Director). (2012). *Tinker Tailor Soldier Spy*. France, UK, Germany: Studio Canal.

Ηχογραφημένο υλικό

Harvey, P.J. (2000, 23 Οκτωβρίου). This Mess We're In [Ηχογράφιση P.J. Harvey & Thom Yorke]. On *Stories from the City, Stories from the Sea* [CD]. Milton Keynes, UK: Island.

Για ειδικές περιπτώσεις ανατρέξτε στον παρακάτω σύνδεσμο:
<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- American Psychological Association (2010). *Publication Manual of the American Psychological Association* (6th ed.). Washington DC: American Psychological Association.
- Chandler, D. (2013). *Writing academic essays and reports*. Ανακτήθηκε από users.aber.ac.uk/dgc/Modules/writess.html
- Eco, U. (1994). *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία* (μτφρ. Μ. Κονδύλη). Αθήνα: Νήσος.
- Howard, K. & Sharp, J. A. (1994). *Η επιστημονική μελέτη: Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών* (μτφρ. Β. Π. Νταλάκου, επιμ. Κ. Μ. Σοφούλης). Αθήνα: Gutenberg.
- Θεοφιλίδης, Χ. (1997). *Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας: Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ιορδανίδου Α. (Επιμ.). (1999). *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.
- Μαρωνίτης, Δ. Ν. (Επιμ.). (1992). *Εγκόλπιο της ορθής γραφής*. Αθήνα: Ταχυδρόμος.
- Μεταλληνός, Γ. Δ. (1987). *Εγκόλπιο επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα: Αρμός.
- Partridge, B. (1997). Thesis and dissertation writing: Preparing ESL students for research *English for Specific Purposes*, 16(1), 61-70.
- Paus, H. (2006). *HPS essay guide*. Ανακτήθηκε από sydney.edu.au/science/.../essay_guide.pdf
- Student handbook and essay writing guide* (2010). Brock University. Ανακτήθηκε από <http://www.brocku.ca/social-sciences/departments-and-centres/cpcf/cpcf-guide#writtenguid>
- Swales, J. M., & Feak, C. B. (2004). *Academic writing for graduate students: Essential tasks and skills* (Vol. 1). Ann Arbor, MI: University of Michigan Press.
- Writing essays* (2013). Department of Philosophy. School of Humanities. University of Nottingham. Ανακτήθηκε από <http://www.nottingham.ac.uk/philosophy/documents/ug/201213/philosophy-assessment-handbook-2012-13.pdf>.

Πληροφοριακά Βιβλία

- Βοσταντζόγλου, Θ. (1990). *Αντιλεξικόν ή Ονομαστικόν της Νεοελληνικής Γλώσσας*, 2^η έκδ. Αθήνα.
- Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών – Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη (1998). *Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. (1938). *Νεοελληνική Γραμματική*. Αθήνα: ΟΕΔΒ. (1976)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ & Μ.Μ.Ε.

Πτυχιακή Εργασία

ή

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

[ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ]

[Όνομα Επίθετο φοιτητή]

Επιβλέπων καθηγητής

[Όνομα Επίθετο καθηγητή]

Θεσσαλονίκη [Έτος ολοκλήρωσης εργασίας]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

(200-250 λέξεις)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Η αρίθμηση των πρώτων σελίδων είναι λατινική (i, ii, iii, iv, v, vi, ...), ενώ η αραβική αρίθμηση ξεκινά από την εισαγωγή.

Ο επεξεργαστής κειμένου μάς δίνει τη δυνατότητα αυτόματης δημιουργίας περιεχομένων. Στο Microsoft Word εισάγουμε → *Αναφορές* → *Πίνακας Περιεχομένων* (πρέπει να έχουμε χρησιμοποιήσει headings για τις επικεφαλίδες των κεφαλαίων, υποκεφαλαίων και υποενοτήτων):

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	ii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	iii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	iv
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	v
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	vi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1 [Τίτλος κεφαλαίου]	2
1.1 [Τίτλος υποκεφαλαίου].....	2
1.1.1 [Τίτλος υποενοτήτας]	2
2 [Τίτλος κεφαλαίου]	3
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ/ ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	4
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	5
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	6
2.1 [Τίτλος παραρτήματος]	7

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Ο κατάλογος πινάκων έχει αντίστοιχη μορφή με τον πίνακα περιεχομένων.

Ο επεξεργαστής κειμένου μάς δίνει τη δυνατότητα αυτόματης δημιουργίας καταλόγου πινάκων. Στο Microsoft Word εισάγουμε → *Αναφορές* → *Εισαγωγή λεζάντας*

Πίνακας 1: 3

Πίνακας 2: 4

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Η λίστα διαγραμμάτων έχει αντίστοιχη μορφή με τον πίνακα περιεχομένων.

Ο επεξεργαστής κειμένου μάς δίνει τη δυνατότητα αυτόματης δημιουργίας καταλόγου διαγραμμάτων.

Στο Microsoft Word εισάγουμε → *Αναφορές* → *Εισαγωγή λεζάντας*

Διάγραμμα 1:	8
Διάγραμμα 2:	12

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Παρουσιάζονται συνοπτικά όλες οι σημαντικές συντομογραφίες που έχουν χρησιμοποιηθεί στο κείμενο της εργασίας π.χ.:

ΜΚΟ

Μη κυβερνητική οργάνωση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

[Κείμενο εισαγωγής...]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ
[ΤΙΤΛΟΣ, π.χ. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟ
ΚΕΙΜΕΝΟ]

[1.1 Τίτλος υποκεφαλαίου, π.χ. Ο λόγος της πειθούς]

[1.1.1 Τίτλος υποενότητας, π.χ. Η διαφήμιση ως μορφή πειθούς]

[Κάθε κεφάλαιο εμφανίζεται σε νέα σελίδα, ενώ τα υποκεφάλαια ακολουθούν τη ροή του κειμένου. Στον πίνακα περιεχομένων όπως και στο κυρίως κείμενο εμφανίζεται διαβάθμιση των ενοτήτων μέχρι τον τρίτο βαθμό, όπως στο παραπάνω παράδειγμα.]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

[Τίτλος παραρτήματος, π.χ. Επιλεγμένες διαφημίσεις από τις εφημερίδες Το Βήμα και Καθημερινή]

[Κάθε παράρτημα εμφανίζεται σε νέα σελίδα.]